

Sivistyslautakunta

Aika 07.11.2024 klo 16:30 - 19:20

Paikka Kunnantalo, kunnanhallituksen huone

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 55	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 56	Pöytäkirjantarkastajat	4
§ 57	Esityslistan hyväksyminen	5
§ 58	Anders-kirjastojen käytösääntöjen päivittäminen	6
§ 59	Kirjaston perimien maksujen päivittäminen	7
§ 60	Koulukuljetukset 2025-2026, option käyttäminen	8
§ 61	Sivistysosaston talousarvio 2025	9
§ 62	Laajan hyvinvointisuunnitelman 2021-2025 toimeenpanon seuranta	12
§ 63	Sivistyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätökset	13
§ 64	Tiedoksi saatettavat asiat	14
§ 65	Muut asiat	15

Osallistujat

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Korhonen Matti	16:33 - 19:20	puheenjohtaja	
	Ali-Haapala Minna	16:33 - 19:20	jäsen	
	Hotakainen Armi	16:33 - 19:20	jäsen	
	Remesaho Laura	16:33 - 19:20	jäsen	
	Tervala Niko	16:33 - 19:20	jäsen	
	Rimpioja Jukka	16:33 - 19:20	varajäsen	
	Hirvikoski Ville	16:33 - 19:20	esittelijä, pöytäkirjanpitäjä	
	Nurmela Hanna	16:33 - 19:20	kunnanhallituksen edustaja	
	Saukko Miko	16:33 - 19:20	nuorisovaltuuston edustaja	
	Kinnari Satu Satu	16:33 - 17:05	asiantuntija	
	Kleemola Terhi	16:33 - 18:00	asiantuntija	
	Piispanen Leea	16:33 - 18:00	asiantuntija	
	Soini Kaija	16:33 - 18:00	asiantuntija	
	Poissa	Saukko Jarno		varapuheenjohtaja
Nylander Iida			jäsen	

Käsitellyt asiat

55 - 65

AllekirjoituksetMatti Korhonen
puheenjohtajaVille Hirvikoski
pöytäkirjanpitäjä**Pöytäkirjan tarkastus**Armi Hotakainen
pöytäkirjantarkastajaLaura Remesaho
pöytäkirjantarkastaja**Pöytäkirjan nähtävilläpito**

Pöytäkirja on viety nähtäväksi kunnan verkkosivuille 13.11.2024

Sivistyslautakunta

§ 55

07.11.2024

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

SivL 07.11.2024 § 55

Hallintosäännön mukaan kokouskutsu lähetetään neljä päivää ennen kokousta. Esityslista lähetetään kokouskutsun yhteydessä, ellei erityiset syyt ole esteenä.

Toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 16.33 todeten läsnäolijat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Sivistyslautakunta

§ 56

07.11.2024

Pöytäkirjantarkastajat

SivL 07.11.2024 § 56

Kokoukselle valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Pöytäkirjantarkastajat toimivat tarvittaessa ääntenlaskijoina.

Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisesti.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Armi Hotakainen ja Laura Remesaho.

Sivistyslautakunta

§ 57

07.11.2024

Esityslistan hyväksyminen

SivL 07.11.2024 § 57

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Todetaan mahdolliset esteellisyydet.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi esityslistan kokouksen työjärjestykseksi. Ei todettuja esteellisyyksiä.

Sivistyslautakunta

§ 58

07.11.2024

Anders-kirjastojen käytösääntöjen päivittäminen SivL 07.11.2024 § 58
211/12.04.00.01/2024

Valmistelija

Kirjastonjohtaja Satu Kinnari

1.1.2017 voimaan tulleen kirjastolain mukaan kunta voi hyväksyä yleisen kirjaston käytösäännöt, joilla edistetään kirjaston sisäistä järjestystä, turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Käytösäännöissä voidaan antaa määräyksiä kirjaston tilojen ja omaisuuden käytön ohella kirjastoaineiston lainaamisesta, varaamisesta, palauttamisesta ja palauttamisen määräajoista sekä lainauskiellosta, kirjaston käyttökiellosta ja maksuista. (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016).

Anders-kirjastot ovat kokouksessaan 24.9.2024 käsitelleet Anders-kirjastojen yhteisiä käytösääntöjä. Vuonna 2017 laadittuja käytösääntöjä selkokielistettiin ja sääntöihin tehtiin seuraava lisäys: Jos asiakas on maksanut kadottamansa kirjan ja löytää kirjan myöhemmin, maksua ei palauteta asiakkaalle.

Valmistelijan ehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy Anders-kirjastojen päivitettyt käytösäännöt 1.1.2025 alkaen.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Hirvikoski Ville

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy valmistelijan päätösehdotuksen.

Käsittely kokouksessa

Kirjastonjohtaja toimi asiantuntijana kokouksessa ennen tämän asian päätöksentekoa.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Liitteet

1 Anders-kirjastojen käytösäännöt 2025

Sivistyslautakunta

§ 59

07.11.2024

Kirjaston perimien maksujen päivittäminen SivL 07.11.2024 § 59
210/02.05.00/2024

Valmistelija

Kirjastonjohtaja Satu Kinnari

Anders-kirjastot ovat kokouksessaan 24.9.2024 käsitelleet Anders-kirjastojen yhteisiä myöhästymismaksuja. Tällä hetkellä myöhästyneestä aineistosta peritään 0,50 e / laina / alkava viikko. Maksun yläraja on 5 e / laina. Myöhästymismaksuja päätettiin Anders-kirjastojen kokouksessa nostaa siten, että 1.1.2025 alkaen myöhästymismaksu on 0,20 e / laina / kalenteripäivä ja maksujen yläraja on 10 e /laina. Anders-kirjastoilla on yhteinen asiakasrekisteri, jolloin selkeyden vuoksi myöhästymismaksujen on hyvä olla samansuuruiset kaikissa kimpan kirjastoissa.

Toholammin kirjastossa on myös tarkistettu kaukolainamaksuja. Kaukolainojen lähetyskulut ovat kasvaneet, joten myös kaukolainojen hintoja on syytä päivittää. Tällä hetkellä kaukolainamaksu on kirjaston asiakkaalle 5 e / laina ja Toholammin kirjastosta muihin kirjastoihin lähetettävien kaukolainojen hinta on 10e / laina.

Valmistelijan ehdotus:

1.1.2025 alkaen palauttamatta jääneen aineiston myöhästymismaksu on 0,20 e / laina / kalenteripäivä ja maksujen yläraja on 10 e / laina. Kaukolainamaksu on kirjaston asiakkaalle 10 e / laina ja muihin kirjastoihin lähetettävän kaukolainan hinta on 15 e / laina.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Hirvikoski Ville

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy valmistelijan ehdotuksen.

Käsittely kokouksessa

Kirjastonjohtaja toimi asiantuntijana kokouksessa ennen tämän asian päätöksentekoa.

Päätös

Lautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Liitteet

2 Kirjaston maksut 1.1.2025 alkaen

Sivistyslautakunta

§ 60

07.11.2024

Koulukuljetukset 2025-2026, option käyttäminen SivL 07.11.2024 § 60
23/02.08.00.00/2022

Valmistelija

Sivistysjohtaja Ville Hirvikoski, puh. 040 150 5230

Sivistyslautakunta on päättänyt 31.5.2022 § 32 hankkia koulukuljetukset syyslukukauden 2022 alusta kevätlukukauden 2025 loppuun saakka Linjaliikenne Huovari Oy:ltä. Kilpailutuksen voittanut yritys on yrityskaupan myötä tullut osaksi Wiimax Oy:tä ja koulukuljetuksia koskeva sopimus on siirtynyt tälle toimijalle.

Sivistyslautakunta kilpailutti vuonna 2022 koulukuljetukset siten, että hankinta koski 3 +1 + 1 vuoden hankintajaksoa. Päätöksessään lautakunta päätti, että optioiden käytöstä päätetään erillisin päätöksin.

Sivistysjohtaja ja Wiimax Oy:n toimitusjohtaja ovat neuvotelleet option käytöstä 25.9.2024. Neuvotteluissa keskusteltiin kunnan ja yrityksen näkemyksistä optiovuosien osalta. Molempien toimijoiden osalta on halu käyttää sopimukseen sisältynyt optiovuosi 2025-2026 ja sen lisäksi tarkastella vuoden 2025 aikana erikseen tilanne jälkimmäisen optiovuoden osalta. Hankintasopimuksen kohdan 4 mukaan hankintasopimuksen voimassaoloa voidaan jatkaa 31.7.2025 jälkeen kahdella yhden vuoden optiokaudella vuosi kerrallaan.

Optiovuoden 2025-2026 osalta noudatetaan sopimusehtoja, joita on noudatettu varsinaisella sopimuskaudella syyslukukausi 2022 – kevätlukukausi 2025. Liikennöintikorvauksesta noudatetaan, mitä alkuperäisen hankintasopimuksen kohdassa 8 sekä lukuvuosittaisten reittitarkistusten osalta on aiemmin sovittu.

Hankinnan arvioitu kustannus on hieman alle 350 000 €. Optiovuoden käyttäminen on perusteltua, sillä nykyisen ostoliikennesopimuksen hintataso on aiempaan nähden edullinen ja kuljetusten laatu on täyttänyt hankinnassa edellytetyt vaatimukset.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Hirvikoski Ville

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää

1. käyttää option lukuvuoden 2025-2026 osalta ja hankkia koulukuljetukset Wiimax Oy:ltä, sekä
2. valtuuttaa sivistysjohtajan allekirjoittamaan option käyttämistä koskevan sopimuksen hankintapäätöksen saatua lainvoiman.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Sivistyslautakunta § 48
Sivistyslautakunta § 61

24.09.2024
07.11.2024

Sivistysosaston talousarvio 2025

SivL 24.09.2024 § 48

Valmistelija

Sivistysjohtaja Ville Hirvikoski puh. 040 150 5230

Toholammin kunnan vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-29 taloussuunnitelman laadinta on käynnistynyt kunnan osastoilla. Kunnanjohtajan talousarvioesityksen on määrä olla kunnanhallituksen käsiteltävänä marraskuussa, ja valtuusto päättää talousarviosta joulukuussa 2024.

Kuntatalouden näkymät ja toimintaympäristön epävarmuustekijät vaikuttavat merkittäväällä tavalla vuoden 2025 talousarvion sekä taloussuunnitelman 2025–29 laadintaan: valmisteilla olevan valtiosuus uudistuksen euromääräiset vaikutukset tarkentuvat, mutta jo tässä kohtaa on ennakoitavissa, että uudistuksen myötä kuntien yleinen taloudellinen liikkumavara supistunee entisestään suunnitelmavuosien aikana. Lisäksi kuntatalouteen vaikuttaa 1.1.2025 lukien merkittävästi TE-uudistus, jossa julkisten työvoimapaalveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille. Tämän ohella on huomioitava, että vuodelle 2024 kuntien valtiosuus lisättiin 192 miljoonalla eurolla sote-siirtolaskelmien päivityksestä johtuneen ennakoimattoman valtiosuusmuutoksen lieventämiseksi, ja tämä määräaikainen lisäys peritään kunnilta takaisin asukaslukuperusteisesti vuosina 2025–27.

Erityisesti edellä mainituista seikoista johtuen kuntatalouden sopeutus-paine kasvaa tulevaisuudessa niin valtakunnallisesti, alueellisesti kuin paikallisesti; kuntien talouden liikkumavara on kaventunut huomattavalla tavalla sote-uudistuksen jälkeen, ja palveluverkon ennakoivan suunnittelun ja investointien tarveharkinnan tärkeys kunnissa korostuvat entisestään. Samoin on huomioitava demografiset muutokset, erityisesti väestön väheneminen ja ikääntyneen väestönosan määrän kasvu. Talousarvion laadintaprosessin aikana onkin syytä tarkastella ulkoisten epävarmuustekijöiden ohella kunnan omaa toimintaa osastoittain sekä eri ostopalveluja mahdollisten muutos- ja kehittämistarpeiden näkökulmasta, jotta palvelut kyetään jatkossa turvaamaan rahoituksellisesti kestäväällä ja tasapainoisella tavalla.

Kunnanhallitus päätti 9.9.2024 § 134 valtuuttaa kunnan johtoryhmän tarkastelemaan tarvittavia toimenpiteitä talouden tervehtyttämiseksi, mukaan lukien kunnan toimintoja koskevien selvitysten laatiminen ja mahdolliset kilpailutukset.

Sivistyslautakunnan johtajat viranhaltijat sekä asiantuntijat on ohjeistettu tallentamaan talousarvion tulo- ja menoerät talousarvioehdotukseen. Sivistysjohtaja antaa kokouksessa katsauksen talousarvion laadintatilanteesta.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Hirvikoski Ville

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi sivistyslautakunnan talousarvion 2025 valmistelutilanteen.

Sivistyslautakunta § 48 24.09.2024
Sivistyslautakunta § 61 07.11.2024

Käsittely kokouksessa Alakoulujen rehtori Leea Piispanen sekä yläkoulun ja lukion vs. rehtori Kaija Soini toimivat kokouksessa asiantuntijoina ennen päätöksentekoa.

Päätös Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Merkitään, että Jukka Rimpioja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.14.

SivL 07.11.2024 § 61
174/02.02.00/2024

Valmistelija Sivistysjohtaja Ville Hirvikoski, puh. 040 150 5230

Sivistysosaston talousarvioehdotus 2025 on valmistunut ulkoisten tulo- ja menomäärärahojen osalta. Kunnan sisäiset erät valmistuvat vasta myöhemmin hallinto-osaston ja teknisen osaston talousarvioiden valmistuessa. Sivistyslautakunnan toimialalta on myös laadittu talousarvion taloudellisia ja toiminnallisia tavoitteita kuvaava tekstikappale osaksi kunnan talousarviota.

Talousarvion valmistelu jatkuu kunnanhallituksessa, joka tekee ehdotuksensa vuoden 2025 talousarviosta sekä valtuustoon nähden sitovista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista kunnanvaltuustolle käsiteltäväksi tulevan joulukuun aikana. Valtuuston hyväksymä talousarvio ja siihen perustuva sivistysjohtajan käyttösuunnitelma 2025 tuodaan lautakunnalle tiedoksi tammikuussa 2025.

Kokoukseen on kutsuttu varhaiskasvatusjohtaja, koulujen rehtorit sekä asiantuntijaviranhaltijat esittelemään omien vastualueidensa vuoden 2025 talousarvioehdotusta.

Talousarviokirjan sivistysosaston toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita kuvaavat tekstikappaleet sekä tuloslaskelma ulkoisten erien ja poistojen osalta sekä listaus ehdotuksista investoinneiksi on asian liitteenä.

Esittelijä Sivistysjohtaja Hirvikoski Ville

Päätösehdotus Sivistyslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ehdotuksensa vuoden 2025 sivistyslautakunnan talousarvion ulkoisten erien sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta.

Käsittely kokouksessa Varhaiskasvatuksen johtaja, alakoulujen rehtori, yläkoulun ja lukion vs. rehtori sekä kirjastonjohtaja toimivat kokouksessa asiantuntijoina ennen päätöksentekoa.

Merkitään, että kirjastonjohtaja poistui kokouksesta klo 17.05 ja muut asiantuntijat klo 18.00.

Päätös Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Liitteet

3 Talousarvioesitys 2025 sivistyslautakunta ulkoiset erät ja poistot

Sivistyslautakunta

§ 62

07.11.2024

Laajan hyvinvointisuunnitelman 2021-2025 toimeenpanon seuranta SivL 07.11.2024 § 62
352/12.06.00/2023

Valmistelija

Sivistysjohtaja Ville Hirvikoski, puh. 040 150 5230

Kunnanvaltuusto hyväksyi laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman vuosille 2021 – 2025, § 5 8.4.2024. Päätökseen sisältyi Keskustan valtuustoryhmän lisäys siitä, että viranhaltijat käynnistävät suunnitelman toimenpiteet hyvinvoinnin edistämiseksi, ja että sivistyslautakunta antaa kunnanhallitukselle katsauksen toteutuneista toimenpiteistä vuoden loppuun mennessä.

Lokakuun 2024 loppuun mennessä toteutuneista toimenpiteistä on laadittu oheinen katsaus.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Hirvikoski Ville

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta esittää kunnanhallitukselle, että se merkitsee tiedoksi oheisen tilannekatsauksen hyvinvointisuunnitelman 2021-2025 toimeenpanosta.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Liitteet

4 Katsaus hyvinvointisuunnitelman 2021-2025 toimenpiteiden toteuttamiseen

Sivistyslautakunta

§ 63

07.11.2024

Sivistyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätökset

SivL 07.11.2024 § 63

Valmistelija

Sivistysjohtaja Ville Hirvikoski, puh. 040 150 5230

Sivistyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätösluettelot saatetaan tiedoksi, joka sivistyslautakunnan kokoukseen. Viranhaltijat saattavat ajalla 21.9.2024 – 1.11.2024 tekemänsä ja tiedoksi saattamattomat hallintosäännön mukaiset päätösluettelonsa sivistyslautakunnan tietoon. Salassa pidettävistä päätöksistä annetaan tiedoksi vain päätösten lukumäärä.

Kirjastonjohtaja:

- ei päätöksiä

Kulttuurisihteeri:

- ei päätöksiä

Liikunta- ja nuorisosihteeri:

- ei päätöksiä

Rehtori, alakoulut:

- salainen oppilashallintopäätös 2 kpl

Rehtori, yläkoulu-lukio:

- ei päätöksiä

Sivistysjohtaja:

- salainen oppilashallintopäätös 3 kpl
- yleispäätös 4 kpl § 23 - 26

Varhaiskasvatuksen johtaja:

- ei päätöksiä

Päätösluettelo on oheismateriaalina.

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää olla siirtämättä itselleen esityksessä mainittuja viranhaltijoiden tekemiä päätöksiä ja merkitsee tehdyt päätökset tiedoksi.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Sivistyslautakunta

§ 64

07.11.2024

Tiedoksi saatettavat asiat

SivL 07.11.2024 § 64

1. Nuorisovaltuuston pöytäkirja 25.9.2024
2. Opintosuunnitelmat
  - a. Viitojan koulun uimaopetus marras-joulukuussa
  - b. Kleemolan koulun uimaopetus marras-joulukuussa
  - c. Alakoulujen 6. luokan oppilaiden vierailu Yrityskylässä
3. Koulutuksen takaisinmaksusopimus
4. Hanselin tiedote Esi- ja perusopetuksen oppimateriaalien väliaikaisesta puitejärjestelystä 16.11.2024 alkaen

Esittelijä

Sivistysjohtaja Hirvikoski Ville

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös

Lautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Sivistyslautakunta

§ 65

07.11.2024

Muut asiat

SivL 07.11.2024 § 65

Kokouksessa esille tulleet asiat.

Päätös

Merkitään, että sivistyslautakunta kävi keskustelua ajankohtaisista asioista mm. liikuntapaikkojen käyttöajoista.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.20.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 55, § 56, § 57, § 61, § 62, § 63, § 64, § 65

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 58, § 59

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Toholammin kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Toholammin kunta, Sivistyslautakunta

Kirjaamon yhteystiedot:

Postiosoite:	Lampintie 5, 69300 Toholampi
Käyntiosoite:	Lampintie 5 (Kunnantalo)
Sähköpostiosoite:	toholammin.kunta@toholampi.fi
Faksinumero:	(06) 885 026
Puhelinnumero:	040 150 5200

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.00 - 16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Toholammin kunnan kirjaamosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 60

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta vaatimalla hankintaoikaisua tai tekemällä valituksen markkinaoikeudelle taikka molemmat.

1 OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusoikeus

Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä vaatimasta hankintaoikaisua. Hankintaoikaisuvaatimuksen vireille tulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksiannon tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan, on Toholammin kunta, Sivistyslautakunta

Postiosoite: Lampintie 5, 69300 Toholampi
Käyntiosoite: Kunnantalo, Lampintie 5
Sähköpostiosoite: toholammin.kunta@toholampi.fi
Faksinumero: (06) 885 026
Puhelinnumero: 040 150 5200
Kirjaamon aukioloaika: ma – pe klo 8.00 – 16.00

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla:

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisua vaativa haluaa vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Toholammin kunnan kirjaamosta.

Postiosoite: Lampintie 5, 69300 Toholampi
Käyntiosoite: Kunnantalo, Lampintie 5
Sähköpostiosoite: toholammin.kunta@toholampi.fi
Faksinumero: (06) 885 026
Puhelinnumero: 040 150 5200
Kirjaamon aukioloaika: ma – pe klo 8.00 – 16.00

2 VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUDELLE

Valitusoikeus

Tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai se, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Valitusaika ja päätöksen tiedoksisaanti

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että asianosainen on saanut hankintapäätöksen tiedoksi ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettamisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksiannon tapahtuneen myöhemmin.

Hankintaoikaisun vireille tulo ei vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosaisella on oikeus hakea muutosta valittamalla markkinaoikeudelle.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksella ei kuitenkaan voida hankintalain 146 §:n mukaisesti saada käsiteltäväksi hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;

- sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla; tai
- sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on hankintalain 146 §:n perusteella esitettävä, minkä vuoksi markkinaoikeuden tulisi myöntää käsittelylupa asiassa.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä markkinaoikeudelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi markkinaoikeus valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Osoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Faksinumero: 029 564 3314
Puhelinnumero: 029 564 3300

Oikeusministeriön turvaposti (<https://turvaposti.om.fi>) on markkinaoikeuden asiakkaille suositeltu tapa toimittaa markkinaoikeudelle salassa pidettävät ja arkaluontoiset asiakirjat. Palvelun käyttäminen on ilmaista.

Kun turvapostia lähetetään viraston virastopostiin, viestin otsikkoon, sisältöön sekä liitteisiin tulee laittaa tarvittavat tunnistetiedot (nimi, mihin asiaan posti liittyy jne.) siten, että viraston henkilökunta osaa välittää viestin asiaa käsittelevälle henkilölle, tietää mihin asiaan sähköposti liittyy sekä keneltä se on.

Ilmoitus valituksen tekemisestä hankintayksikölle

Valittajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeudelle.

Ilmoitus on tehtävä osoitteeseen: Toholammin kunta
Postiosoite: Lampintie 5, 69300 Toholampi
Käyntiosoite: Kunnantalo, Lampintie 5
Sähköpostiosoite: toholammin.kunta@toholampi.fi
Faksinumero: (06) 885 026
Hankintayksikön
kirjaamon aukioloaika: ma – pe klo 8.00 – 16.00

Oikeudenkäyntimaksu

Markkinaoikeus voi periä valituksen käsittelystä oikeudenkäyntimaksun. Maksusta säädetään tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) sekä sen nojalla annetuissa asetuksissa.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Toholammin kunnan kirjaamosta.

Postiosoite: Lampintie 5, 69300 Toholampi
Käyntiosoite: Kunnantalo, Lampintie 5
Sähköpostiosoite: toholammin.kunta@toholampi.fi
Faksinumero: (06) 885 026
Puhelinnumero: 040 150 5200
Kirjaamon aukioloaika: ma – pe klo 8.00 – 16.00